

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

792(064)

Szerző: .....

Cím: .....

Forrás

**ALEXANDER MOISSI-EMLEKKIÁLLÍTÁS
A MŰVÉSZETI SZÖVETSÉGEK HÁZÁBAN**

Nepszabadság,
(Hely)

1960. évr. 15.
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Személy

Helyszám

Egyetlen üveg-
szekrénybe és
három négyzet-
méternyi falfelü-
letre belefér a

Moissi-emlékki-
állítás anyaga, mely a Művészeti
Szövetségek Háza második emeleti
beugrójában kapott helyet. Néhány
emléktárgy, köztük Rippl-Rónai
színes vázlata a salzburgi ünnepi
játékok színpadáról, egy Jedermann-
mann-beli majolikaszobor, egy
sereg korabeli fénykép, mely ki-
emelkedő szerepeiben idézi száza-
dunk talán legnagyobb színpadi
lírikusának pályafutását. Szeré-
nynek tetsző kiállítási anyag,
mely azonban beszédesen szól az
utódokhoz, a mai nemzedék hi-
vatott színjászó művészeihez,
akiknek van érzékük és teremtő
fantáziájuk, hogy kevesből is ért-
senek, s színpadi életre elevened-
jenek előttük a fotografiák, ame-
lyek Hamlet, Romeo, Mefisztó,
Jedermann, s Moissi még sok más
csodálatos alakításának emlékét
hivatottak őrizni.

Még többet mond és jelent a ki-
állítás azok számára, akik látták,
hallották színpadon és dobogón
Moissi. Nemcsak azért, mert fel-
idézvén szenvedélyének letompít-
tott izzását, szavainak édes-meleg,
szívzsongító muzsikáját, egy kis-
sé saját ifjúságukat is visszaál-
modják, hanem azért is, mert a
kiállított emléktárgyak és fény-
képek előtt annyi esztendő után,
maguknak is váratlanul, újra át-
érik gondolatban egy ihletett
színpadi művész költői alakítá-

sainak életre szóló élményét. Ho-
gyan is feledhetné a diák, aki a
színház karzatáról csodálkozott
feldúltan és megdöbben a Ta-
vasz ébredése kamaszfiújára, vagy
az öneleedt néző, akivel elhitte-
te, hogy a valóságos Lear király
élőhús-bolondja könnyeztetni, ka-
cagtatja? Jedermannja ezeket
vonzott a salzburgi ünnepi játé-
kokra a világ minden tájáról s
mint szemtanú, igazolhatom, hogy
a leglázasabb ünneplés sem ka-
patta el, mindvégig művész ma-
radt. Igaz, mikor halála előtt hat
évvel, 1929-ben, utolszor láttam
ágálni a salzburgi szabadtéri szín-
pad gyalulatlan deszkáin, kissé
már fáradt művésznek látszott.
Szeretett délelőttönként a Sal-
zmann partján sétálni magáno-
san, ebéd után pedig egyedül
tildögélni a Café Bazárban, ahol
pedig jobbra-balra régi jó barát-
ok, ismerősök feketéztek: az
egyik asztalnál Stefan Zweig,
szomszédságában Paula Wessely
szemben Molnár Ferenc és Lehár.
Körülöttük prédára leső tekintet-
tel a fesztiválra összegyűlt nem-
zetközi társaság, sznobok és kí-
váncsiak, milliomosok és kispol-
gárok, valamennyien az alkalmat
várva, hogy lecsaphassanak és va-
lamiképpen a hírességek asztalá-
hoz kerülhessenek, hogy hazatér-
ve eldicsekedhessenek a világ-

nagyságok kéz-
szorításával.
Moissiéval alig-
ha büszkélked-
hetett valaki.
Gondolatban

messze járt, meg-megsimította
homlokát s pillantása a közeli
hegyhát zöldellő domborulatát
látszott követni.

A szerencsések közé tartozom,
akik csaknem minden szere-
pében láthatták, Budapesten,
Bécsben, Salzburgban és Berlin-
ben, Reinhardt színházaiban. A
kiállítás fotói úgyszólván minden
jelentős alakításában bemutatják.
Leghosszabban mégis maszk nél-
küli arcmása előtt nyűgözött le az
emlékezés. Ez volt ő, szinte test-
közelben éreztem, ilyen volt a
dobogón, ahol verseket mondott
utánozhatatlanul gyengéd s mégis
férfiasan zengő hangján, melybe,
úgy tűnt előttem, csipetnyi ide-
genség vegyült, mintha más lenne,
mint a színpad nemzetközi kiváló-
ságai, akik versenyt cikáznak Eu-
rópa fővárosai közt. Akkor még
nem volt köztudomású, hogy ifjú-
sága a világcentrumoktól távol, a
messze déli Albániában telt, olyan
környezetben, mely a Nyugat
előtt egzotikumnak számított. Tal-
lán ez a csöppnyi idegenség szí-
nezte különös, megejtő árnyalat-
tal művészetét, mely előtt most,
halálának negyedszázados for-
dulóján, a Művészeti Szövetségek
Házában rendezett emlékkiállítás-
sal is tiszteleg az új magyar szí-
nész-nemzedék.

Lengyel István